

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

**ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА АНКЕТЕ О
ИНФЛАЦИОНИМ ОЧЕКИВАЊИМА**

Децембар 2024.

Београд, јануар 2025.

Садржај:

Уводна напомена.....	2
Резиме	3
Инфлациона очекивања финансијског сектора	4
Инфлациона очекивања привреде	5
Инфлациона очекивања становништва.....	6

Уводна напомена

Инфлациона очекивања економских субјеката важан су показатељ који се користи у доношењу одлука о мерама монетарне политике у режиму циљања инфлације. Стабилизација инфлационих очекивања и њихово усидравање у оквиру граница дозвољеног одступања од циља мерило су успеха стратегије циљања инфлације и доприносе повећању кредибилитета монетарне политике.

У складу с најбољом међународном праксом, увођењем режима циљања инфлације у јануару 2009. године, Народна банка Србије почела је да прати и анализира и инфлациона очекивања економских субјеката. У поменуте сврхе, као извор података користи се анкета о инфлационим очекивањима, коју од априла 2024. за Народну банку Србије спроводи агенција Нинамедија. Учесници анкете, који су класификовани у четири сектора (финансијски сектор, привреда, синдикати и становништво), изјашњавају се о очекиваном међугодишњем расту цена за годину дана унапред, од марта 2014. о очекиваном међугодишњем расту цена за две године унапред, а од фебруара 2021. и о очекиваном међугодишњем расту цена за три године унапред.

Резиме

Краткорочна инфлациона очекивања финансијског сектора смањена су са 3,9% у новембру на 3,75% у децембарској анкети агенције Нинамедија, уз наставак кретања у **границама циља Народне банке Србије**.

Према резултатима анкете агенције Блумберг, инфлациона очекивања су у **јануарској анкети остала на непромењеном нивоу у односу на претходну анкету и износе 3,5%**. Очекивана инфлација израчуната преко **композитне мере инфлационих очекивања¹** снижена је са 3,65% у новембру на 3,5% у децембру.

Инфлациона очекивања привредника за годину дана унапред повећана су са 4,6% у новембру на 5,0% у децембру, што је уједно и просечна вредност око које се крећу од почетка године.

Очекивања финансијског сектора за **две и три године унапред** износе 3,3% и 3,0%, респективно, што представља пад у односу на новембар, када су се налазила на нивоу од 3,5% за оба периода. Средњорочна инфлациона очекивања привреде за две и три године унапред смањена су у односу на новембарску анкету (5,0% износила за оба периода) и у децембру су износила 4,9% и 4,0%, респективно.

Уобичајено виша од очекивања осталих сектора, **краткорочна инфлациона очекивања становништва** остала су непромењена пети месец заредом и износила су 15,0%, док су очекивања за **две и три године унапред** порасла са 10,0% у новембарској на 12,0% у децембарској анкети.

Резултати квалитативно исказане анкете указују на то да становништво очекује да ће инфлација у наредних дванаест месеци бити нижа од перципиране инфлације у претходној години дана.

---

¹ Израчунава се пондерисањем појединачних одговора према критеријуму учешћа у укупној активи анкетираних финансијских институција. Свакој институцији која учествује у обе анкете приписује се аритметичка средина одговора из анкета агенција Нинамедија и Блумберг за тај месец. На тај начин се банкама с већим тржишним учешћем даје већи утицај на агрегирани резултат.

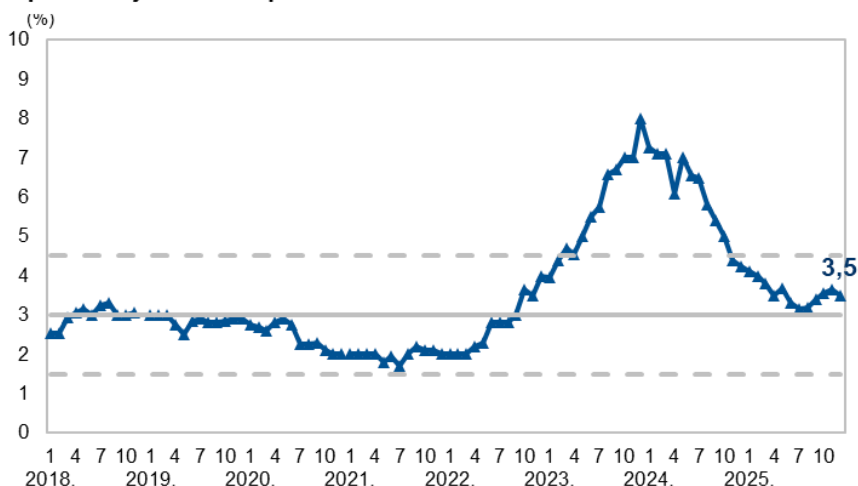
Инфлациона очекивања финансијског сектора

Према резултатима анкете агенције Нинамедија, инфлациона очекивања представника финансијског сектора за годину дана унапред снижена су са 3,9% у новембру на 3,75% у децембарској анкети, док су према резултатима анкете агенције Блумберг у јануару остала на непромењеном нивоу од 3,5% трећи месец заредом. Детаљнија анализа структуре појединачних одговора показује да све финансијске институције које су учествовале у анкети очекују да ће се инфлација за годину дана унапред налазити унутар граница циља Народне банке Србије.

Вредност композитне мере очекивања за децембар (која комбинује одговоре финансијских институција које учествују у анкети агенција Блумберг и Нинамедија) износи 3,5% (Графикон 1), што представља пад у односу на вредност из новембра (3,65%).

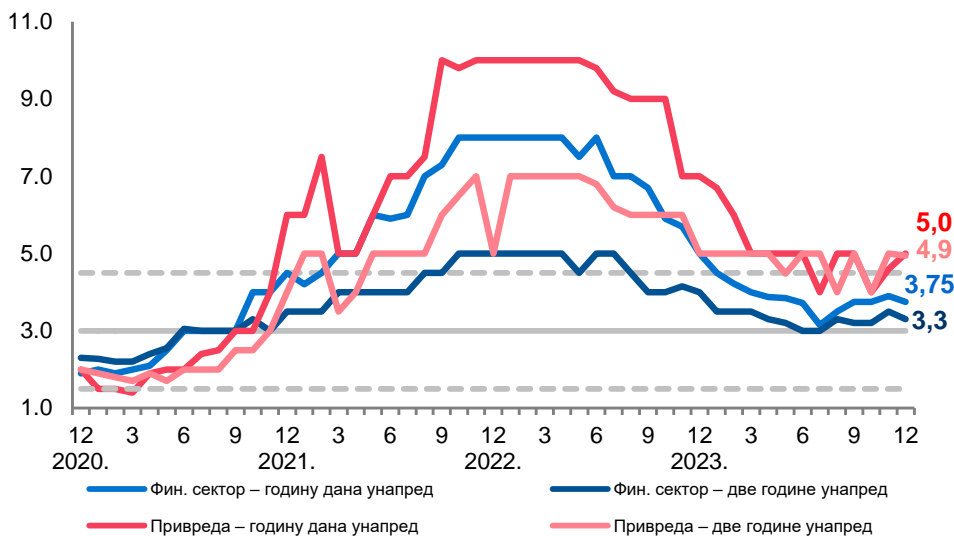
Средњорочна инфлациона очекивања представника финансијског сектора за две и три године унапред усидрена су у границама циља, при чему су смањена у децембарској анкети и износила су 3,3% за две године унапред и 3,0% за три године унапред, док су у новембру износила 3,5% за оба периода.

Графикон 1. Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора

Извор: НБС, Нинамедија и Блумберг.

Графикон 2. Кретање инфлационих очекивања финансијског сектора и привреде за једну и две године унапред

Извор: НБС, Нинамедиа.

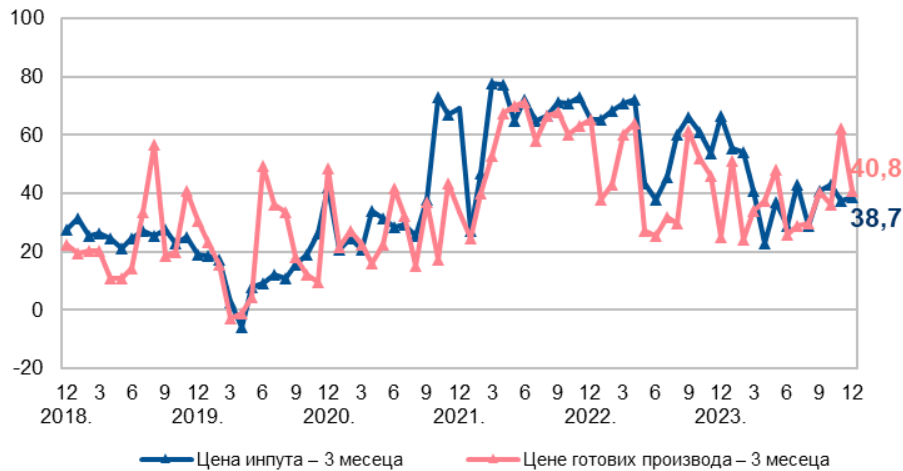
Инфлациона очекивања привреде

Инфлациона очекивања за годину дана унапред повећана су са 4,6% у новембру на 5,0% у децембарској анкети, што представља просек око кога се крећу од почетка године. Када је реч о **очекивањима за две и три године унапред**, она износе 4,9% и 4,0%, респективно, што представља смањење у односу на новембар, када су очекивања износила 5,0% за оба периода.

Анализа кретања „улазних” и „излазних” цена за наредна три месеца (Графикон 3) указује на благи раст удела оних који очекују раст цена инпута – са 39% у новембру на 42% у децембру, док је знатније смањено учешће привредника који очекују раст цена готових производа и услуга – са 64% у новембру на 42% у децембру, при чему преовлађује став да се цене неће променити у кратком року (57%).

На дуги рок (наредних дванаест месеци), привредници су смањили своја очекивања у погледу кретања „улазних” и „излазних” цена (Графикон 4), при чему 56% привредника очекује раст цена инпута (62% у новембру), а 59% њих раст цена готових производа и услуга (63% у новембру).

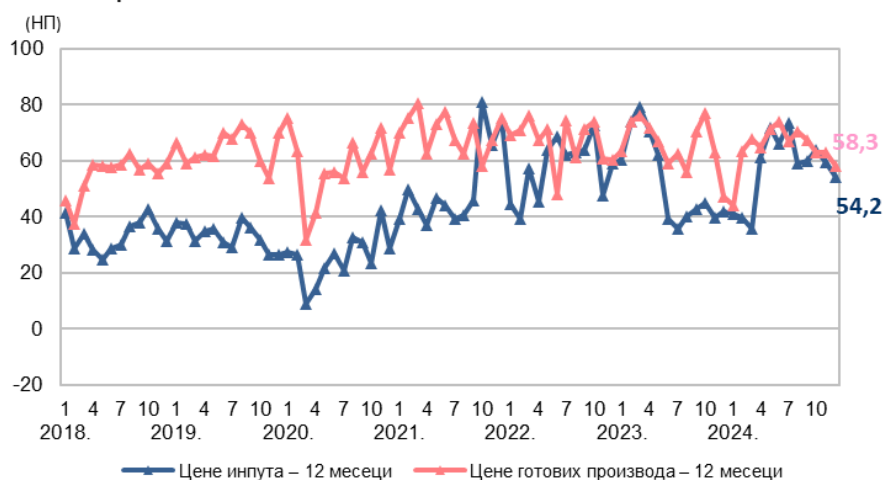
Графикон 3. Очекивања сектора привреде у погледу кретања цена инпута и цена готових производа у наредна три месеца

* Вредност нето процента изнад нуле указује на раст, а испод нуле на пад.
Извор: Нинамедија.

Преовлађујући став привредника је да су **пословни услови у последња три месеца** остали непромењени (84% привредника има такав став), а већина њих (око 68%) сматра да до промена неће доћи ни у наредних дванаест месеци.

Графикон 4. Очекивања сектора привреде у погледу кретања цена инпута и цена готових производа у наредних дванаест месеци

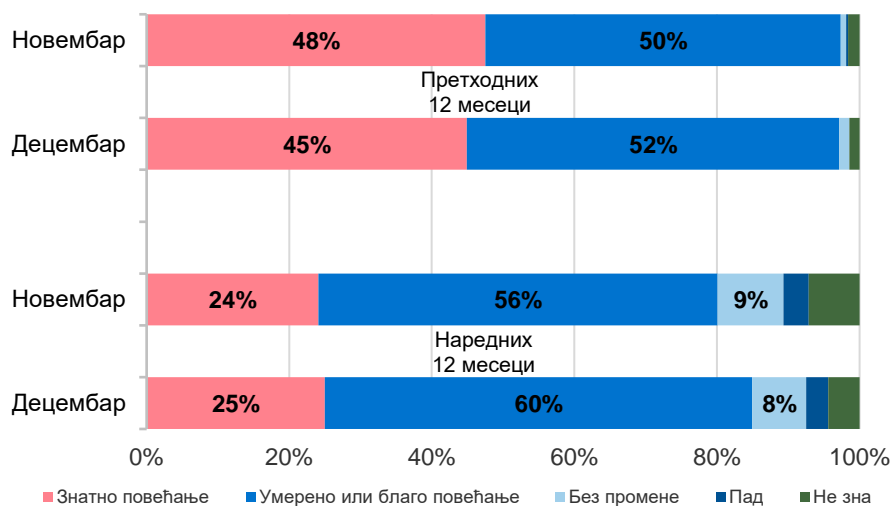
* Вредност нето процента изнад нуле указује на раст, а испод нуле на пад.
Извор: Нинамедија.

Удео привредника који очекују раст сопствене производње/промета у наредна три месеца повећан је у односу на претходну анкету и износи 40% (новембар – 34%), док је за дванаест месеци унапред њихов удео такође повећан – са 40% у новембру на 60% у децембру.

Инфлациона очекивања становништва

Према резултатима анкете агенције Нинамедија, квантитативно изражена очекивања становништва за годину дана унапред у децембарској анкети остала су непромењена пети месец заредом и износе 15,0%. С друге стране, очекивања за две и три године унапред порасла су са 10,0% у новембру на 12,0% у децембру.

Графикон 5. Дистрибуција испитаника сектора становништва према перципираном и очекиваном расту цена

Извор: Нинамедија.

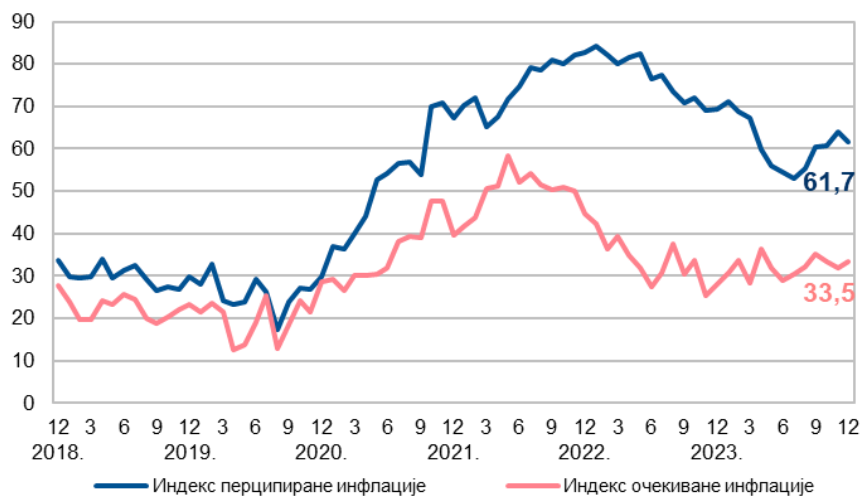
Према квалитативним резултатима анкете (Графикон 5), удео испитаника који сматра да су цене знатно повећане у протеклој години дана смањен је у децембру у односу на претходни месец и износи 45%, уз удео од 52% оних који сматрају да су у протеклом периоду цене умерено или благо повећане. Није било битнијих измена када су у питању очекивања становништва за наредних дванаест месеци – удео оних који очекују знатни раст цена наставио је вишемесечно стабилно кретање, у просеку око нивоа од 20%, док највећи део становништва очекује умерен или благ раст цена (60% у децембру).

Континуирано већи индекс перципиране инфлације од индекса очекиване инфлације (Графикон 6) имплицира да становништво очекује да ће инфлација

у наредних дванаест месеци бити нижа од инфлације у претходној години дана.²

Графикон 6. Перципирана и очекивана инфлација становништва (у индексним поенима)

Извор: Нинамедија и прерачун НБС.

² Поменути индекс добија се као разлика између пондерисаног учешћа испитаника који мисле да су цене биле више него благо повећане и оних који мисле да су цене остале исте или пале. За детаље видети Осврт 2 у *Извештају о инфлацији – фебруар 2016.* (https://www.nbs.rs/export/sites/NBS_site/documents/publikacije/loi/izvestaji/loi_02_2016.pdf).